

GWERZ WAR TAOL LOUZ BEGARD

(Ton a gerfot)

1

Euzi 'ran, ma c'henvrôiz, pa deuan da boeza
An traou mezuz tremenet en ho toezi wit ar bлоa,
Ebarz en eur skôl gristen, hanvet Skôl Sant-Bernard,
Savet gant hor belyen stog en bourk koant Begard :

2

Di, kalz a dud diwar dro 'gasse ho bugale,
Ewit ma vijent disket barz en doujanz Doue ;
Met allaz ! ar braz oute 'zo bed aman tromplet,
Ho faotret gant ho mistri 'zo bed dê labezet :

3

Eun darn oute koeet klanv gânt ar c'hlenvet mezuz
Deuz renket anzao gant poan techou an dud euzuz !
Pere deue d'o chacha aliez a goste,
N'eur reï dê forz madigou wit dont a benn oute.

4

Kement-man 'bade pell-zo, heb na krabestr na stor,
En skôl an Aotro Doue gant belyen udur ;
Met an doktor-medesin 'vel ma neuz gouvezet
A neuz laket eun harz krenn d'ho zechou miliget :

5

War he desteni gwirion an daou muian kabluz
A zo bed prim destumet ; e m'aint breman en kuz
Ebarz en prizon Gwengamp, da c'hortoz 'voingt barnet
Gant Jureet Sant-Brick, evel ma z'eo gleet.

6

Ar c'henta, belek Lescoat, n'eo ar gark hûella ;
Dezan evel penn rener an holl 'renke plega ;
He zevez a oa gouarn mad he gentseurtet all,
Ha setu c'hen ar c'henta o tiskwel dê skwer fall

7

An eil, he gûre Mottais, en he g'eiz an tan ru,
Oa marvad tree'h-par dezan en hent frank ar vertu,
Hag ewit harz na vije he labour disklaeriet
E zê bed kasset pelloc'h, heb beza trubuillet.

Kaeroc'h, an eskop Serrand, goude goud mad an dro,
 A lakaez kass anezan da Niss, pell deuz he vro ;
 Duhont stog en Itali, 'léc'h 'oa aezet dezan
 Skampa kwit'raog ar Justis, ma teuche bec'h warnan ?

Duze c'hoaz en tal Vitre 'zo kempennet daou all :
 Paotret vrao ar skôl gristen à lak an traou en brall ;
 Unan, he hano *Recan*, 'neuz saotret ha louzet
 Ugent benag, 'pad dek vloaz, paotret ha paotrezet !

Ogen, person mad Erbree 'ziskuillaez kement-man,
 C'hoëc'h gwech ! met eskop Roazon na respont tam
 En pep lêch al loustoni 've leusket da vale, [dezan :
 Aliez gant gwiëzez kerent ar vugale !

Ped all c'hoaz ? a n'ouzer ked, a gerz war ho roujou ?
 Hep komz deuz falz-pastoret a labez parojou,
 Hag a ve tawet warne, beteg gant ar re vad,
 Pere, bec'hiet gant ar vez, a zerr ho daoulagad.

Dê, kement koss digare 'zo mad de n'em c'holo,
 Ha da dreï an traou en gin, gant ho bern koss kojo :
 Ar person n'eo brazezet merc'h he c'hoar brob aman,
 Oa kaset 'mesk ar re zod, wit n'em dizam outan.

Gwelit eta, tudou kaez, a beurz an dud a fe
 Pegement a draou kuzet en mesk ar fallente ?
 Benn ma renkont n'em c'holo o koach ar re wasan,
 E léc'h diskuill aneze da Justis ar bed-mañ.

Ouspen, ho c'hazëtenno deuz rôet peoc'h warne
 Beteg ma zint bed forset d'anzao ar wirioné ;
 Rag d'eur c'hlerikal, kredabl, kement-man n'eo netra ?
 Pa neuz en hano Doue ar galoud d'om zrompla !

Unan ar re-man 'lare penaouz skol Sant-Bernard
 N'eo tam wasoc'h ewit se, gant he mistri dispar (!)...
 Daoust petra 'vo red ober en toul-ze 'benn warc'hoaz ?
 Ewit ma vez brudet dre holl kalz lousoc'h c'hoaz (!?)

16

Koulskoude teod ar re-man, dreist holl hini Corfec,
Vel ma fazi eur paour-kaez, o de mall da brezek
Witer laket en pillow ma ve ked deuz ho zud ;
Met breman 'chomont gwell zioul ha pinous war ho [c'hlud !

17

Ze harzo nê eun tamik da bigosad bembe
War skôliou fall an diaoul (?) hag ar skôl dizoue (!!)
Corfec a wel eur blouzen en lagad pep skôlaer ;
Met na wel kamet an treust a greuw hini ar fraer.

18

Ho *doue* nê ked henvel deuz *hini* ar re all,
Benn ma laez he ziskibien da reï Demp ar skwer fall ;
Neuze-ta an hini mad 'so gant hom skôlaerien,
En tal pere pep bugel hell bale sonn he benn !

19

Doue, p'hini 'zo dre holl, c'ha da c'heul ar turnez ;
Met an diaoul, ar paotr fin, 've d'he c'heul aliez,
Hag o tremen 'biou Begard newa trec'het war-n-*Han* ?
En pad ma oa o trinka gant Corfec ha Serrand !

20

Met leuskomp anê breman da c'hoari mouchik dall
Ha kesomp hor bugale pell deuz ar skweriou fall,
Da skôl ar Gouarnamant, léc'h a zo skôlaerien
A n'o deuz mann da ziski gant paotret an tû gwen.

21

Petra deuio da veza ar vugale 'vo bed
Pistrièt en oad kenta, a gorff hag a speret ?...
Tadou ha mamou kristen, sonjit en kement-man ?
Ha diwallit ho pugel deuz klenvet ar chass-klany.

22

Harzomp ar bed da goea er poul 'vel en Begard,
Pe 'vo gwasoc'h wit loenet an dud war an douar ;
Harzomp na goefe warnomp ar biasa dizenor !
O veza zuillet ive 'vel Sodom ha Gomor !

23

Me c'houlen wit êchûi, deoc'h beleyen hor bro
An droejou da zemezi, ma yêl an traou en dro ;
Goude brezel ken garo 'z 'euz ezomp tud a leiz,
Neuze c'hwi 'vo didamal m'ar grit enor da Vreïz.

Fell ked din droug-komz aman deuz ar bastoret vad,
 Ve goaz atao deuz ar re'ra dizmeganz d'ho grad :
 N'heb a neuz eur gwir gandu ebarz en he greden
 Zo pec'het noazout dezant na klask dont d'en dispen.

Rag me oar peud eur gwenn garg pa refot ho tever,
 O reñskwer vad da gentil an holl en pep amzer ;
 Met daoust penaouz ve posUBL demp-ni c'heuill ho lezen,
 Ma veoc'h dalc'hmad o azi, hag er maez ar reolien ?

Kement neuz gret ar c'Hrouer a lerit 'so gret mad :
 Perag-ta klask stourm outan, trei diwar ar gwir stad ?
 O nac'h an nerz neuz röet d'he holl graouadurien
 E nac'hit ive da c'heul he c'hallout penn-da-benn.

Biskoaz Doue 'neuz laret nebllec'h barz er skritur
 D'an den kaez chom he lunan wit beza mad ha fur ;
 Ar c'hontrol a renk ober a benn c'heuill he lavar
 P'eo he c'hourc'hemen « Kresket haleuniet an Douar. »

Kaera tra 'm 'eump deuz he beurz eo merk ar garante !
 D'ar goaz, ar c'hrenva chaden eo greg ha bugale ;
 Hag an n'heb a glask distrei diwar eun hent ken kaer !
 A nac'h genet ha furnez hag a goll he amzer.

Sellit diwar menê Bré, na brava taol-lagad,
 Parojou kaer tro war dro, deuz ar Mor d'an Argoat,
 Léch 'so, leun a garante, merc'het koant o virvi,
 N'eur bedi Doue bembe, gant ar c'hoant demezi.

C'hwi 'bar, eur wech denezet, ne vaer ken ker diroll ;
 M'ar grit, c'hwi 'vo c'hoaz douget, a greiz m'oc'h en
[argoll]
 Pell ouzin-ta c'hoantad deoc'h mennad sant Olier,
 A b'hini, ve ked komzet nemet gant Pipi Gouer.

« Roll-Diroll ».